

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

in Capitală: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
in Districte: „ 1 an 26 lei; 6 luni 13 lei; 3 luni 10 lei.
in Străinătate: „ 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

in România: La administrațiune, Tipografia Ștefan Mihăilescu, Strada Covaci, Nr. 14 și la corespondenții ziarului din județe.
in Paris: La Societe Havas, place de la Bourse, 8.
in Viena: La Heinrich Schalek, I, Wollzeile, 12, Biuroul Central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
in Hamburg: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, No. 58, Biuroul de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV 30 bani.
Reclamo pe pagina II-a 5 lei. | Reclamo pe pagina III-a 2 lei.
Serisorile nefrancate se refușă.
Articolii nepublicați nu se inapătașă.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

OBSERVATORIUL METEOROLOGIC

Buletin atmosferic, Joul 3 Ianuar

Elemente climatice	ERI AZI		
	2 ore p.m.	8 ore s.era	8 ore dim.
Temperatura aerului la umbră	7.5	3.6	2.6
„ „ maximă	—	8.4	—
„ „ minimă	—	—	1.8
„ „ fără aprizor	7.8	3.3	4.7
Barometrul redus la 0 ^m	745.8	746.5	751.7
Tensiunea vaporilor în milimetri	6.6	5.7	4.9
Umezeala relativă în procent	86	97	89
Vântul / direcția dominantă	N.N.E.	N.N.E.	S.E.
„ / înțesala medie	3.1	3.4	3.7
Evaporarea apei	0.0	0.0	0.1
Pluza	0.0	0.0	Pic.
Actinometru (0-100)	43.5	—	0.0
Nebulositate (0-10)	7	10	10

Aspectul zilei de ieri:
Eri noros, seara ceață, vântul slab. Astăzi dim. f. noros, la 8 ore ploaie mărunță vântul f. slab.

Directorul Observatorului: St. Hepites.

NOTA.— Temperatura este dată în grade centigrade; înălțimea barometrului în milimetri de mercur. Înțesala medie a vântului este dată în metre pe secundă. Evaporarea apei și pluza sunt socotite în milimetri de grosime. — Gradul de claritate a cerului se măsoară cu grade actinometrice, socotite 0 grade la întuneric și 100 grade, atunci când cerul ar fi cu desăvârșire fără nori și în atmosferă n'ar fi vapori de apă. Nebulositatea este măsurată de la 0 la 10; cifra 0 înseamnă un cer cu totul senin, iar 10 arată un cer cu desăvârșire acoperit de nori.

ȘTIRI TELEGRAFICE

din zările streine.

Berlin, 12 Ianuar.

Din cercurile Curții se aude, că prințul Albert Victor, fiul mai mare al prințului de Wales va face o vizită la Curtea de aici în luna viitoare.

Paris, 11 Ianuar.

„Temps” spune, că agitația în Cambodja e destul de serioasă. Fratele regelui — poate îndemnat de regele, — a pus mâna pe arme și a atacat postul francez.

Londra, 12 Ianuar.

În Londra nu sunt cunoscute oficial, dar confidential contrapropunerile proiectate de Franța și Anglia egata a ajunge cu Franța la o înțelegere și într'adevăr se observă acum o dispozițiune mai amicală către Franța și la această schimbare ar fi contribuit și atitudinea presei germane față cu Anglia.

Londra, 12 Ianuar.

„Times” anunță din Tiencin: China și Japonia s'au înțeles ca în privința Coreii să apeleze la mijlocurile reprezentanților Angliei, Germaniei și Statelor-Unite.

Belgrad, 12 Ianuar.

Din Vrancea și Precuplie se anunță marți incursiuni de către Arnăuți. Au fost ucise mai multe sentinele; comunele Belopolie, Pupavatz și Kastras, nu departe de tabăra întărită de la Samocova, au fost jefuite și mai mulți Sîrbi răniți. Jandarmeria serbă a urmărit pe Arnăuți până aproape de satele turcești Recica și Moocric.

Aceste năvăliri cari tot-d'una se cam fac pe la Craicium, provoacă o mare neliniște între locuitorii de la graniță. Pentru paza graniței și a averii locuitorilor guvernul a dispus să se întărească cordonul de la graniță și a trimis trupe în punctele amenințate.

Londra, 12 Ianuar.

Toate foile de dimineață taxează de amicale și liniștitoare pentru Anglia declarațiunile de înaltă politică ale prințului Bismark din ședința de Sămbătă a Reichstagului german. Numai „Pall Mall Gazette” face o excepție. Acest organ arată pe larg, că discursul lui Bismark are toate elementele unui raționament franc, îndrăzneț și sănătos, dar e absurd de al considera de liniștitor și plin de considerație pentru guvernul englez. Cancelarul german a accentuat prea mult că toate dificultățile întâmpinate de Germania, cu ocaziunea luării în posesiune a unor teritorii, ar fi urmările intruziunilor engleze. Este evident, că Bismark e coprin de ideea fixă, că funcționarii și supușii englezi împedă expansiunea germană și vatămă prestigiul german și că guvernul englez saut e slab, saut neputincios în încercarea sa de a opri această vătămare. Decî Bismark amenință, că dacă Anglia va împedea pe Germania în Africa și Australia, atunci Germania va supăra pe Anglia în Egipt, sprijinind acolo intențiunile Franței și această amenințare e foarte serioasă, căci toate frazele gălăgioase de mai înainte, că Angliei nu i-ar fi pășând deloc de toate puterile, sunt grozav de deșarte.

Paris, 13 Ianuar.

Ziarul „Matin” publică o depeșă din Saigon, care confirmă, că fratele regelui din Cambodja în unire cu piraii a atacat postul francez din Sambur, unde era o mică garnizonă franceză cu tiraliori anamiti. După o apărare crâncenă comandantul postului și câțiva soldați au fost uciși. Guvernatorul din Cochinchina a plecat acolo cu ajutoare.

Londra, 13 Ianuar.

Din Șanghai se anunță cătră „Standard”, că regele din Korea este prizonierul Chinejilor, cari vor să-l aducă la Șanghai, Japonia are de gând să protesteze.

Serviciul telegrafic al „Rom. Lib.”

14 Ianuar 1885—3 ore seara.

Berlin, 14 Ianuar. Ministrul de justiție al Turciei, Kassan-Fehmi Pașă, a sosit azi după amiază la Berlin. El s'a coborît la ambasada otomană.

Frankfort, 14 Ianuar.

Consilierul de poliție Rumpf care se însemnase în urmărire făcute în potruvia socialiștilor, s'a găsit ieri seara asasinat înaintea porții domiciliului său. Asasinul nu e cunoscut.

Neapole, 14 Ianuar.

Din cauza timpului urlt ce domnește pe Mediterana, trupele menite să formeze garnisona din Assab nu vor pleca de cât mâine saut poimăine după amiază.

Londra 14 Ianuar.

Niște știri primite din Corea confirmă liniștirea turburărilor ce au izbucnit în această țară. „Standard” nu crede că Germania va lua vr'o hotărâre în privința afacerilor Egyptului înainte de închiderea Conferinței africane.

Sir Charles Dilke a desmîntîț, printr'o cuvîntare ce a pronunțat ieri, știrea cum că Germania ar avea de scop să stabilească protectoratul iei asupra Zanzibarului.

(Havas).

A se vedea ultime știri pe pagina III a

Bucuresei, 3 Ianuar

Urmăm astăzi cu schiștarea celor petrecute, în anul 1884, prin cele trei ministere, c'un rol atât de însemnat în societatea noastră, și anume, în ministerul de interne, de justiție și de învățămînt.

Umbre întinse se înfățișează ochilor, ce privesc astăzi parte a tabloului.

Desbaterile, desfășurate în Camera cu ocaziunea Răspunsului la Discursul Tronului, ne-au cam arătat cum stăm cu administrația.

Atât organismul nostru administrativ, cât și lipsa de oameni pregătiți pentru îngrijirea intereselor comunei, plășei, județului, cât și lipsa unei legi care să statornicescă condițiunile de intrare, de rămînere și de înaintare, în funcțiunile administrative, fac ca acest organ al Statului să funcționeze destul de rău. Legile nu sunt potrivite cu trebuințele deosebitelor cercuri administrative: funcționarii sunt mai pretutindenți aleși, dupe considerațiunile electorale; intriga, favoritismul și mizeriile locale sunt aci incubate mai adînc.

Organizarea comunei rurale a început să inspire grijă mai tutulor. Alegerea la sat e o minciună; administrația comunală o zăpăceală; suma de sarcini ce cad, după legiurile actuale, asupra primarului de sat, îl fac mai mult un agent de executare al puterii centrale, de cât un dregător care să poată îngriji de interesile curat comunale ale localității. De aceea chiar prin rarele comune rurale, unde reșede un proprietar inteligent, care devine primar, chiar pe acolo, multele angarale ale Statului aduc piedică autorității comunale d'a se ocupa de ceea ce interesează în ăntăiul rînd comuna, și anume: școala, biserica, drumurile, sănătatea, etc.

Generalul Leca, într'o adunare de deputați și de senatori, caracteriza cu mult bun simț, preocupările de proiecte ce vizau la lucrări bătaătoare la ochi, de mosturi, și cerea cu stăruință reorganizarea comunei rurale, cu poliția rurală și cu judecătoria sateanului. Cei ce au trăit la țară și cunosc din propria observațiune cum se petrec lucrurile prin sate, l'au aplaudat și ș'i aduceau aminte cătră dreptate avea d. Carp și amicii săi politici, în propunerile lor de reorganizare comunală.

Dar administrația județelor, cu tot aparatul de zăpcii, pomojnici,

ispravnic, consilierii județeni și comitete permanente, care absoarbe sume însemnate din averea publică, dând în schimb un șir de ticăloșii?

Fără indoială că n'am mers, în anul trecut, mai rău de cât în alți ani; poate din contră, pe ici pe colo, pe unde s'a pus mâna pe câteun prefect om de treabă și destoinic, peste câteun primar ca lumea, administrația a mers mai bine. Dar în sumă, nu ne putem lăuda cu starea administrației. Ea n'a ajuns, atât din lipsa unei legiuri organice înțelepte, cât și din lipsa personalului trebuitor, a fi în Stat acel factor important executiv, care să aducă siguranța, să stimuleze activitatea, să colaboreze la sporirea producțiunii, la întărirea și propășirea Statului prin desvoltarea sănătoasă a deosebitelor cercuri mici și mari administrative.

Cu nepăsarea care slăbește forțele noastre vitale, am lăsat aproape totul în confuziune, preocupându-ne mai mult de interese electorale, așa în căt icoana administrației noastre e foarte întunecoasă. Mai nimic nu s'a făcut, în anul trecut, pentru întremarea acestui organ foarte bolnav.

* * *

În justiția nu s'a văzut, de asemenea, mai nici o încercare serioasă, de a face dintr'însa acel altar, la care să meargă cu încredere tot cetățeanul.

Pentru sătean nu este justiție, în adevăratul înțeles al cuvîntului. Țeranul se vede de multe-orî osândit și executat fără să știe nici de ce, nici când. Câte plângeri n'au venit guvernului despre asemenea fapte, și cu toate acestea n'am întâlnit preocupări serioase de a da credința în judecată țeranului.

Tribunalele și curțile au făcut progrese. Suma de tineri cu studii speciale au făcut ca justiția să fie servită de oameni din ce în ce mai capabili. Dar pozițiunea judecătorului, mai ales de tribunale, fiind prea la discrețiunea ministrului, de multe-orî s'au văzut impričinați influenți stăruind pentru schimbarea judecătorului în ajunul procesului, și mai tot-d'una întălmim stăruințe prefectorale de a se da tribunalului un președinte electoral. Interpelările adresate, în anul trecut, ministrului justiției, în privința înlocuirii unor magistrați, cu care prilej s'au aruncat cuvinte grave, au dat pe față o parte a rēului.

În fine legislațiunea noastră civilă, câte lacune nu are, și procedura câte dificultăți de forme nu pune impričinaților în dobîndirea dreptății?

Cine gîndit-a, în guvern și în parlament, să aducă o îndreptare în părțile suferinde ale organismului juridic? Justiția sateanului, asigurarea pozițiunii magistratului și revizuirea codicelui, au rămas încă cestiuni la ordinea zilei.

* * *

Școala, după a noastră părere, formînd pe om și pe cetățean, are o însemnătate superioară în stat. Individul, familia, societatea, cu gîndirile, cu simțimintele, cu deprinderile sale de a lucra, sunt așa cum ni le dă școala. Pentru ca pămîntul să fie bine lucrat, pentru ca mișcarea industrială să poată începe, pentru ca înștiința să aibă bun preoiș, pentru ca administrația să dobîndească funcționari capabili,

pentru ca țara să se întărească, să propășească, să fie bine servită și apărată, ne trebuie oameni vrednici d'o ast-fel de lucrare. De unde vom cere pe oamenii, inteligenți, morali, patrioiș, activi, dacă nu de la școală?

Se pare însă că, în statul nostru, nu s'a înțeles încă pe deplin rolul școlii în societate, și legătura strînsă de causalitate dintre dēnsa și progres.

Alt-fel nu ni-am pute explica neîndestulatoarea grije de școală, care suferă de atât de multe neajunsuri.

Anul 1884 poate fi binecuvîntat căci au isbutit a se folosi de dreptul de gradațiune. Dar școala, înu șcim de a câștiga ceva. Fără indoială, că nu noi vom tăgădui crearea cător-va școale primare, și nici nu vom uita frumoasa sumă hotărîrită pentru dotațiunea școlilor. Dar puțin, puțin de tot, e ce s'a făcut în raport cu trebuințele societății noastre. Și sunt mulți oameni cari, cunoscînd căt de slab este acest organism și avînd conștiința de marile lipsuri din învățămînt, au rămas în mirare, când au văzut că se întăziează reformele și creațiunile necesarii, pentru a se înființa o facultate de teologie...

Vorbînd despre cele întimplate în anul trecut, nu putem uita tulburarea de la facultatea de medicină, care a ținut și ține de șapte luni această școală închisă, în paguba a o mulțime de tineri, în paguba întregii societăți și în folosul numai al profesorilor, cari beneficiază de buget, fără muncă. Nu vrem să cercetăm cauzele, cari au determinat această nefastă agitațiune, nici împrejurările cari au alimentat disordinea; dar caută să deplângem îngădnirea acestei stări anarchice, care nenorocește pe atăția tineri și stabilește năravuri funeste.

Ne oprim aci, constatînd că măhnire puțină atențiune care s'a dat școlii, acestui așezămînt pentru formarea omului și a cetățeanului, al cărui rol în stat se pare că încă nu e bine cunoscut;—și conchidem, pentru întreaga funcționare a organelor ce constituiesc Statul nostru, că ne aflăm într'o stare de slăbiciune, prejudiciabilă viitorului.

Moștenirea este cu atât mai grea, ca căt vom analiza mai mult această stare de slăbiciune, în fie-care din organele Statului. Noi nu disperăm de îndreptare, dar pentru ca îndreptarea să vină cu siguranță ne trebuie multe. În dese rînduri am arătat ce ne trebuiește, și vom mai arăta...

CRONICA ZILEI

Prințul August de Württemberg, mort, la Stuttgart, în ziua anului nou, este unchiul Regelui Carol I al Württembergului. Prințul repausat era aproape de 72 de ani.

M. S. Regele a răspuns în următorii termeni felicitărilor ce l s'au adus de anul nou, în apartamentele Mitropolitului Primat, de I. P. S. S., de d. ministru al afacerilor străine în numele guvernului și de dd. prezidenți al corpurilor legislative:

„Mulțumim din tot sufletul pentru urările ce ne ați exprimat cu atăta dragoste și căldură; și care de sigur vor fi spre felișirea noastră tutora. Anul în care intrăm nu va fi fără grije, cu atât mai mult trebuie să muncim și să luptăm cu energie spre a învinge greutățile ce le vom întâlni încă în cursul lui.
„Țara a putut străbate, fără sguduire, mo-

mente mult mai grele; să sperăm dar că și astăzi criza, care ne apasă, va fi numai o vijelie trecătoare, ce va curăți aerul și ne va readuce zile senine.
„Cu această dorință ardinte vă urez anii mulți și felișici!”

Marea moară cu abur a lui Zoller și comp., din Dorohoiu, a fost distrusă de flăcări, pricinuid o pagubă d'o jumătate de milion.

Se vorbește că principele Bulgariei va visita pe Regele nostru, în cursul acestui luni.

Printr'o scrisoare adresată alegătorilor din col. II din Ploesti, d. C. A. Rosetti refuză mandatul de deputat, pentru motivele anunțate de noi.

„L'Ind.roum.” vorbește că d. Bălăceanu, ministru plenipotențiar la Paris, și-ar fi dat demisiunea din acest post, dar că demisiunea n'a fost primită.

Luni seara, e mai mulți intimi aîngropat anul 1884, în saloanele d-nei și d lui Stoloianu, cu o veselie distinsă.

Astăzi seară prima reprezentație a operei Boccaccio, tradusă în românește. Teatrul a făcut multe cheltuieli pentru punerea în scenă și pentru costume.

„Romănul” ne spune că comitetul consultativ pentru trupele de infanterie s'a compus, pe anul 1885, din următoarele persoane:— gen. Cantilli, preș., col. Lahovari, col. Scheletti, l-col. Vasiliu și maior N. Ionescu, membri.

În comitetul consultativ al cavaleriei s'a compus din gen. Slăniceanu, preș.; col. Chirișescu, col. Candian-Popescu, col. Beller și l-col. Manu, membri.

Prinul număr al ziarului *La Roumanie* cuprinde următorul sumar:

La Roumanie. — Deux rectifications. — Le clergé roumain. — L'exportation du bétail. — Finances libérales. — La situation politique. — Echos et bruits. — Chronique de Bucarest. — Courrier mondain. — Gazette des tribunaux. — Courrier des Théâtres. — Bibliographie. — Finances et commerce.

Se pare că justiția a pus mâna pe fișele unei societăți internaționale de spărgători de case de bani, cari ar avea o sucursală la Galați. Din această societate ar fi făcut parte furii de la magazinele d-lor Marinescu și Staicovici, cari au operat cu atăta dibăcie la casele de fier.

Miercuri, la 9 Ianuarie, societatea „Carpații” da un bal la Bossel, în folosul fondului societății. Costumul național e de dorit. Se va danța *Romana* și alte danțuri naționale.

Tînărul actor Lugosiuanu a trimes, din Paris, direcțiunei generale a teatrelor, traducerea frumoasei piese a lui Georges Ohnet „Le Maître de forges” care s'ajucat pe scena teatrelor celor mari, cu cel mai mare succes. Nu ne îndoiim că direcțiunea teatrelor, dacă traducearea va corespunde cerințelor, se va grăbi a trimete un ajutor din fondul Teatrului tînărului actor, care dă atâtea probe de muncă.

D. Lugosiuanu studiază acum în Conservatorul din Paris, la clasa d-nilor Delaunay și Got cu mult zel. Nu credem că ar face rău d-nu director al Teatrului nostru, dacă ar da mână de ajutor acestui tînăr, care va putea fi trebuincios Teatrului nostru.

„Carpații” din Craiova e suspendat de comitetul său de redacție—, până ce învătura de citire și scriere o mai putea îndoi numărul abonaților.”

SĂNTUL SINOD

Interpelarea d-lui Kogălniceanu

D-lor, când a urmat în Senat marea discuțiune în privința atributelor Sinodului și a călcărilor cari, după onor. interpelator din Senat, s'ar fi făcut de către Sinod, onor. d. prim-ministru a sfârșit zicînd, cum că această cestiune este un complet....

D. președintele al Consiliului: O companie am zis.

D. M. *Cogălniceanu* : Complot ați zis, care se începe din Senat și va urma și în Cameră; că în Senat sunt oameni maturi și nu se pot surprinde; dar că în Cameră sunt mulți tineri și s'ar putea face ceva.

D. *pres. al Consiliului* : Meșteșuguri (Iaritate).

D. M. *Cogălniceanu* : Meșteșuguri... De aceea am așteptat mai multe zile, ca să las ca onor. Cameră să nu fie surprinsă, să se gândească bine. Onor. d. prim-ministru a zis că acesta este un complot, 'l recunosc că este un complot, și în acest complot, atât d. prim-ministru, cât și toți oamenii cari s'au ocupat cu chestiunile mari ce agită lumea de la 48 și poate chiar după timpul lui Voltaire au luat parte. La 48, la 64, în tot-d-a-una am complotat și cu d. prim-ministru. Iată complotul. Complotul este că am voit să păstrăm cu cerurile seculului al 19-lea; complotul este că vom ca țara noastră, ca o țară europeană, ca societate a cărei laude le-a făcut adineaori. d. prim-ministru, să nu cadă victima unui jug de care toate națiunile s'au scuturat.

Onor. d. prim-ministru 'și aduce aminte că la întrebarea făcută lui Christos, la cea întrebare Christos a seos un ban și arătând efigia lui Cesar a zis : „dați lui Cesar ce e al lui Cesar și lui Dumnezeu ce e al lui Dumnezeu.” De aceea, de la început declar, că n'am să atac biserica, fiind-că mai întâiu biserica e mama tuturor și al doilea, fiind-că biserica reprezintă dogme, ceva ideal cu care pământenii n'au nimic a face, și eu cred că d. prim-ministru, și mai ales evlaviosul nostru ministru al cultelor (Iaritate), se vor uni cu mine ca să nu confunde biserica cu acei cari trăiesc la umbra bisericeii, ca să confunde altarul cu acei cari se îngrașă cu grăsimile altarului.

Am asistat cu multă atențiune la discuțiunea urmată în Senat; n'am să aduc înaintea d-voastră acea discuțiune intru cât privește discuțiunea între senatori, dar acolo au fost chemați prelații prin onestitatea lor, prin convicțiunile lor să apere biserica, Sinodul, drepturile Sinodului, etc., etc.

Am asistat și am văzut ceva de care m'îi a părut bine : am văzut, ca semn de respect dat sânilor prelați, sărutările de mână date de evlaviosul nostru ministru al cultelor sânilor prelați, și nu cred că ca d-sa să fi sărutat în tine-retele d-sale atâtea mâni femeesci câte mâni arhiepiscopice a sărutat în Senat (Mare Iaritate, aplause).

D. lor, sărutarea aceasta de mână are un indoit avantaj; întâiu, ne asigură iertarea păcatelor și ducerea noastră d-a dreptul în raiu, și al doilea, asigură d-lui ministru opt voci în raiul de pe pământ, în parlament. În adevăr, acele opt voci au perdut din valoarea lor de când numărul senatorilor a sporit.

D. I. C. *Brătianu* *președintele Consiliului* : Grație nouă; noi l'am sporit.

D. M. *Cogălniceanu* ; D. prim-ministru zice că d-sa l'a sporit; așa e.

Mai e încă alt-ceva; prin acele sărutări se comunică harul lui Dumnezeu, se comunică darul de a lega și deslaga și fiind că acest har mi se pare că a trecut și la primul ministru și la

ministrul cultelor, 'î rog să bine-voiască a nu afurisi interpelarea mea; adică să bine-voiască a nu declara că este chestiune ministerială.

Eu, cât pentru mine, declar că nu fac din aceasta nici o chestiune ministerială și mai departe nici o mișcare. Și știți de ce? Pentru că las această plăcută sarcină majorității și pentru că am convicțiunea că această chestiune nu se tratează nici prin bile albe, nici prin bile negre.—Să mă ierte d. Străjescu dacă voi avea bila neagră a d-sale.—

D-lor, în toată lumea se frământă ideea emancipării societății civile, toată lumea se înarmează; se înarmează reacțiunea, se înarmează oamenii cari adoresc cele trecute, se înarmează ultramontanismul, se înarmează clericalismul, fie protestant, fie ortodox, fie catolic, pentru ca să ducă societatea civilă acolo unde ea nu poate să mai vină. Mai cu seamă la noi, de o bucată de vreme, pe neașteptate încep a se arăta aceste tendințe în partea cultului și de aceea noi trebuie să ținem ca să se dea religiei ce este al ei, și să se păstreze mai cu deosebire cuțerirea societății civile.

D-lor, unul din membrii Sinodului, cel mai învățat, cel mai curios, cel mai inteligent, a zis în Senat : recunosc marele cuvânt care s'a zis mai întâiu în Adunările mame de la 1857, și mai recunosc un dureros adevăr, că biserica a rămas cea mai înapoiată.

Prin aceste cuvinte, d-lor, se desemnează situațiunea și preocuparea tuturor spiritelor, fie religioase, fie ale liberilor cugetători.

Când biserica noastră era supusă patriarhiei, când biserica avea mitropolii deosebite, căci țara era despărțită în două principate, mitropolita Moldovei se pretindea egal cu patriarhul, iar mitropolitul țerei Românești și se centesa acest drept de către patriarh, zicând că densul este numai un locotenent al patriarhului. Atunci când biserica noastră era robită patriarhului, țara era robită Sultanului și de multe ori în luptele noastre mirenesce în contra Sultanului, în lupte pentru emanciparea națională, vedeam pe patriarh punându-se aiături cu Sultanul. Patriarhul a reclamat dreptul ca să pună mâna pe mitropolii noastre, patriarhul de multe ori trimitea blesteme peste noi, dar părinții noștri, în fața acestor aspirațiuni ale patriarhului din Constantinopol, în tot-d-a-una se opuneau... Mai că mă căiesc că d. Hășdău nu este aci, pentru că d-sa, care cerea să fie între noi ca păstrător al arhivelor Statului, v'ar fi spus că există la mitropolia din Iași o condică sântă... dar în lipsa d-lui Hășdău, mă voi sili a m'îi aduce eu aminte de acea condică—nu pentru că am fost vre o dată arhivist al Statului, dar sunt fecior de arhivist, și aceasta am uitat să o spun d-lui Hășdău.

În mitropolia din Iași se află condica sântă și în acea condică se află toate privilegiile bisericeii române; acolo este o anafora a clerului și a veliților boieri și un firman al unui Sultan din timpul algerii mitropolitului Leon, prin care însuși Sultanul recunoaște cum că nu avea dreptul patriarhul să numească pe mitropolitul țerei

și recunoaștea că acest drept era un drept pământean, că boerii pământeni cu clerul trebuia să orânduiescă pe mitropolii. În acel remarcabil act se statornicea mai multe drepturi ale societății civile, și se arăta că în toate afacerile bisericeii, afară de dogme, obiceiul era ca clasele dirigente ale țerei să zică cuvântul lor. Asemenea Domnul Cantemir, când descrie Moldova, arată că în țara noastră nici o dată biserica noastră n'a fost supusă regimului călugăresc; asemenea regulamentul organic a statornicit că numai în chestiuni de dogme Sinodul va zice cuvântul său, dar în ceea ce privește numirile, distingițiile și altele, toate aparțin societății civile. Cu toate acestea patriarhul ori când găsea țara slabă, venea și se alătura cu puterile acelea cari ne apăsa pe noi pentru ca să vină să zică cuvântul lor.

Mitropolitul primat al României a citat din veacurile vechi mai mulți mari episcopi și dascăli ca Dositei, Varlam, Grigorie și alții, dar a uitat să citeze pe doi, pe cari noi chestia de la 1848 trebuie să 'l improspătăm în memoria d-v.; a fost mitropolitul Neofit al țerei Românești, care a bine-cuvântat mișcarea din 1848 și a fost Meletie care, la migrația din Iași, s'a pus în capul țerei și care, când arăta durerile țerei trimisului Sultanului 'î și ruina lăcrămile cari 'l inundau barba lui cărunță. După năbușirea mișcării de la 1848 din Iași și din Bucuresci, mitropolitul Neofit a fost judecat de patriarhul și de Sinodul din Tarigrad pentru că Neofit 'și adusesse aminte că înainte de a fi preot era român și mitropolitul din Iași, la trei zile după ce arătase durerile țerei în fața bătrânilor și tinerilor din Iași, cade mort.

Iată doi prelați mari pe cari nu trebuie să 'l uităm, pentru că fiind preoți au fost și Români.

De atunci, d-lor, și în Iași și în Bucuresci, toți acei cari se ocupau de treble țerei, de desvoltarea țerei, s'au jurat ca să nu mai lase patriarhului și Sinodului de la Constantinopol dreptul de a veni și a se amesteca în țara noastră și a mai arunca blesteme pe acei cari vor ca fiind preoți să fie și cetățeni români.

Aceasta a fost cauza principală că și preoții de mir s'au unit și cu toții am jurat să sfărâmăm ori-ce drept al patriarhiei, păstrând numai unitatea dogmelor cu biserica răsăritului.

Am avut onoare să vă spun că în lucrările Adunărilor mame din Iași și Bucuresci, a fost o mare deosebire : Adunarea mamă din Bucuresci afirmând autonomia țerei, s'a refuzat chiar de a răspunde la întrebările Europei, care zicea că înainte de a se da României organizarea trebuitoare era l'nsă să se consulte populațiunile; s'a nărușit Adunarea mamă de aci să rostească numai cele patru puncte.

În Moldova nu a fost așa.

Moldovenii, tot-d-a-una mai cu s'inge rece, mai practic, au zis : ce strică să ne folosim de această ocaziune ca să arătăm ce vom noi, și cum vom ca țara să fie organizată? Și dar s'au pus pe lucru și de-baterile Adunării ad-hoc din Iași sunt o comoară pentru ori-ce om de Stat, pentru ori-ce istoric care

ar voi să cunoască ideile ce însuflețeau acea generațiune de la 1857. Și aci 'm'î permit a adresa o umilă rugămintă d-lui prim-ministru :

Buletinele Divanului ad-hoc, cari coprinde sântața tuturor reformelor cari s'au făcut—fiind-că convențiunea din Paris care a regulat țara, a luat de temelie dorințele Divanului ad-hoc al Moldovei—buletinele acelea azi poate că nu se mai găsec în zece exemplare și am avut multă muncă până le am găsit; de aceea 'm'î permit a 'i adresa rugămintea să publice o edițiune pentru generațiunea viitoare.

O voce : Academia.

D. M. *Cogălniceanu* : Să o publice ministerul de interne, care are tipografia Statului.

D-nii mei, în acele buletine s'au publicat lucrările nu numai ale Adunării mame, dar și ale fiecărui comitet; căci Europa, mai ales dupe cererea lordului Clarendon, a făcut o lege prin care se organiza Adunarea mamă, unde, în adevăr, au fost reprezentate mai toate clasele. Și pentru că în Moldova după ce în sedință plenară s'a tratat și s'a vizat chestiunile generale, apoi era un comitet special care acolo a tratat interesele exclusive ale claselor. Așa a fost și comitetul clerului, care a discutat toate chestiunile, desbrăcând puterea laică de puterea religioasă, înființând Sinodul, făcând regulamente pentru partea mirenească, pentru partea monahală, pentru principiile de toleranță religioasă, regulând în sfârșit toate chestiunile ce priviau pe cler, de la cei mai sus până la cei mai jos.

Sunt dator să spun că clerul atunci n'a fost intru nimic mai pe jos de toate celelalte clase dirigente ale țerei. Erau mulți clerici atunci în comitet; erau mitropolii, episcopi, arhimandriți, erau reprezentanții clerului mirean. Dintre aceia astă-zî nu mai trăesc de cât trei, dintre cari doi sunt persoane înalte : este înalt Prea Sântia Sa Mitropolitul Primat, care pe atunci se chema Calinic Charitonopolos și este stimabil membru din academia română, Prea Sântia Sa Episcopul de Roman, care pe atunci se numea arhimandritul Melchisedec, și mai trăesc și un preot de mir, astă-zî gârbovit de bătrânețe, care a jucat pe atunci un rol mare revendicând drepturile clerului de mir, e părintele Matcaș de la Roman.

Înainte de toate clerul, și cu densul toate clasele societății, au rostit rupe-re ca autoritățile eclesiastice a bisericeii din Constantinopol. Nu s'a recunoscut de cât unitatea de dogme; și afară de unul sau doi cari mi se pare că acum sunt repausați, toți ceilalți, cu Melchisedec în cap, au rostit încredințarea tuturor intereselor bisericeii Sinodului, și acel care mai întâiu a cerut ca în Sinod să ia parte și clerul mirean și a ținut una din cele mai frumoase cuvântări ce s'a auzit vre o dată la tribuna acestei țeri, a fost P. S. S. părintele Melchisedec.

Tot P. S. S. părintele Melchisedec, cunoscând istoria țerei, și mai cu seamă a Moldovei, scia că sunt județe unde trei părți din populațiune erau catolice; cunoscea că interesul național

era d'a lega împreună toată populațiunea care locuia pe teritoriul țerei noastre, și el a propus, sau mai bine a acceptat, cum că toate avantajele ce se dau clerului ortodox să se dea și clerului catolic.

În adevăr, Prea Sântia Sa scia că noi avem în țară o populațiune catolică, cum am avut și avem catolici; că tot-d-a-una până la venirea Domnilor fanarioți, biserica catolică era privită ca biserica națională a doua, în cât la Christoghenă, adică la anul nasterii lui Cristos, când Mitropolitul țerei mergea la Vodă să 'i dea crucea s'o sărute, alături cu densul era și episcopul catolic care prezenta lui Vodă crucea și icoanele. Ei bine, s'a cerut și s'a dobândit în unanimitate, spre marea laudă a clerului nostru, ca de toate drepturile și foloasele de care se bucura clerul ortodox, să se bucare și clerul catolic; și această declarațiune ne-a făcut noi cel mai mare bine, și cred că ne-a ridicat în ochii Europei mărturisirea acestei toleranțe, ceea-că dovedește că nici o dată n'a fost în țara aceasta războaie religioase.

Când s'a organizat țara, după convențiunea de la Paris, eu am fost chemat să formez ministerul în Moldova la anul 1860, și am chemat pe reprezentantul bisericeii reformate, progresiste, pe învățatul arhieru Melchisedec la ministerul treburilor bisericești; atunci însă chiar bărbății cei mai înaintați s'au aflat cu totul mirați, că eu am luat un preot și l'am pus la ministerul cultelor. Mărturisesc că în vremea aceea ideile erau atât de puțin înaintate, în cât s'a pornit o nedreaptă prigonire contra episcopului bisericeii care era la minister, unde dacă ar fi rămas, ar fi făcut foarte mult bine pentru cler. Atât pentru Domn cât și pentru mine, Melchisedec era speranță învecărită tuturor ranelor de cari suferea biserica. El era speranța, că acestu copac, care se numește biserica ortodoxă, lovită și ingenuchiată sub persecuțiunile Turcilor, i se va da sânge nou, care 'l va face să crească așa în cât să acopere toată lumea cu frunzele și fructele sale. După aceasta a venit întâmplările de la 1864, și atunci pe cale dicatorială, precum s'au făcut toate organizațiunile țerei, s'a făcut și organizațiunea bisericeii; s'a luat drept temelie dorința clerului, dorința națiunii întregi, dorința țerei mame; s'a organizat Sinodul, cum s'a cerut, adică că pe lângă membri călugări s'au chemat și membri cari erau din lumea civilă, mireni. Iată acei cari erau chemați.

«Sinodul general al bisericeii române se compune :

- Din Mitropolii;
- Din Episcopii eparhioți;
- Din Arhierii Români;
- Din câte trei deputați aleși de fie care eparhie de către clerul de mir și numai dintre preoții de mir, sau și persoane laice cu cunoștințe teologice.
- Din decanii facultăților de teologie din Iași și Bucuresci.

Membrii Sinodului general sunt aleși pe termen de trei sesiuni.

Iată cum s'a făcut atunci, a trebuit să se reguleze și chestiunea cea mare care agită și azi lumea, soartă monachis-

FOIȚA «ROMANIEI LIBERE»

— 3 Ianuarie —

14

HECTOR MALOT

ORFANI!

PRIMA PARTE

Era rândul meu și al lui Joli-Coeur ca să intrăm în scenă.

— Doamnelor și domnilor, zise Vitalis gesticulând dintr-o mână cu arcașul și din cealaltă cu vioara, o să continuăm spectacolul printr-o încăntătoare comedie : *Servitorul d-lui Joli-Coeur, sau cel mai prost din două nu este acela pe care 'l crede lumea*. Un om ca mine nu se înjosește să facă mai d'inainte egiului piesei și actorilor sei; vă zic numai un lucru : deschideți bine ochii și urechile și găsiți-vă mâine pentru aplause.

Ceea ce el numia o încăntătoare comedie era în realitate o pantomimă, adică o piesă jucată cu gesturi, iar nu cu vorbe. Și așa trebuia să fie, pentru motivul foarte puternic că doi din actori, Joli-Coeur și Gapi, nu scia să vorbească, și că al treilea (care era eu însumi) ar fi fost cu totul incapabil d'a spune două cuvinte.

Totuși, pentru a face jocul actorilor mai lesne de înțeles, Vitalis 'l însoțea cu câte va frase cari preparați situațiunile piesei și le explica.

Ast-fel cântând în surdina o arie răs-

boinică, anunță intrarea lui Joli-Coeur, general englez care 'și câștigase gradele și averea în războaiele din India. Până în aceea zi domnul Joli-Coeur avusesse ca servitor numai pe Capi, dar de acum înainte voia să fie servit de un om, căci mijloacele sale 'î permiteau acest lux; animalele fusese destulă vreme sclavele oamenilor, era timpul ca acea stare de lucruri să se schimbe.

Așteptând sosirea celui servitor, Joli-Coeur se plimba de colo până colo, și 'și fuma țigara. Trebuia să vedeți cum arunca fumul în nasul publicului!

Pierdea răbdarea generalul, și începea să rostogolească ochii întocmai ca cineva care era gata să se supere; 'și mușca buzele și lovea pământul cu piciorul.

La a treia lovitură de picior, trebuia ca eu să intru în scenă, adus de Capi. Dacă 'mi-aș fi uitat rola, căinele mi-l'ar fi adus aminte. La momentul voit, 'm'î întinse laba, și mă introducea la generalul.

Acesta, văzându-mă, ridică mâinele cu un aer disperat. Ce fel! asemenea servitor 'î se aducea! Apoi veni să mă privească drept în ochi, și să se învârtască în jurul meu dând din umeri.

Înfățișarea 'î fu așa de curioasă, în cât toată lumea începu să rize; înțelegeau toți că mă lua drept un dobitoac în toată puterea cuvântului; și, în adevăr, aceasta era și credința spectatorilor.

Piesa era, bine înțeles, întocmită ca să arate această dobitoacie, sub toate fețele; în fie-care scenă trebuia să fac câte o prostie nouă, pe când Joli-Coeur, din contra, trebuia să găsească ocaziunea ca să 'și arate inteligența și îndemânarea.

După ce m'a examinat mult, gene-

rul, coprinde de milă, mă făcu să 'm'î serv dejunul.

— Generalul crede că acest băiat dacă va mânca va fi mai puțin prost, zicea Vitalis; vom vedea dacă va fi așa.

Și mă așezam d'inaintea unei mică mese, cu tacămurile puse, și cu un șervet pe talerul meu.

Ce să fac cu acel șervet?

Capi 'm'î indica să mă serv cu el.

Dar cum?

După ce m'am gândit mult, 'm'î-am suflat nasul.

Văzând aceasta generalul isbucni în ris, și Capi căzu, cu picioarele câte patru în sus, ne mai putând sta pe picioare din cauza stupidității mele.

Văzând că mă înșel, priveam din nou șervetul, întrebându-mă cum să 'l întrebunțez.

În fine 'm'î veni o idee : făcu șervetul sul și 'm'î formai o cravată.

General iar rise, și Capi iar căzu jos.

Și așa urmarăm până ce generalul disperat mă smuci de pe scaun, se așeză în locul meu, și mănca dejunul ce 'm'î era destinat.

Ah! generalul scia să se serve cu un șervet. Cu ce grație și 'l prinse de un nasture al uniformei sale, și 'l întinse pe genuchi. Cu ce eleganță rupse pâinea, și goli paharul! Dar acolo unde frumoasele lui deprinderi produsera un efect nevins, fuse atunci când dejunul fiind terminat, ceru o scobitoare și începu să 'și curăța dinții. Atunci aplausele isbucniră din toate părțile și reprezentațiunea se termină într'un triumf.

Ce deșteptă era maimuța!

Ce prost era servitorul!

Intorcându-se la hanul nostru, Vitalis 'm'î făcu acest compliment, și deja eram așa de bun actor, în cât fuzei mândru de această laudă!

VII.

În adevăr erau niște actori cu cel mai mare talent, acea cari compunea trupa signorului Vitalis,—vorbesc de câinii și de maimuța,—dar acest talent nu era prea variat.

După ce dedeai trei sau patru reprezentațiuni, li se cunoștea tot repertoriul; din acel moment, trebuia neapărat să se repete.

De aci resulta trebuința ca să nu stăm mult timp într'un oraș.

Trei zile dar, după sosirea noastră în Ussel, trebuia să pornim înainte.

Unde ne duceam?

Luasem destul curaj în fața stăpânului meu ca să 'm'î permit a face această chestiune.

— Cunoști aceste locuri? mă întrebă el privindu-mă lung.

— Nu.

— Atunci pentru ce mă întrebă unde mergem?

— Ca să scii?

— Ce să scii?

Rămăsei mut, privind, fără a face nici o mișcare, drumul alb de praf care se prelungea d'inaintea noastră în fundul unei vălcele împădurite.

— Dacă 'ți voiți spune, continuă el, că mergem la Aurillac, Bordeaux, și de la Bordeaux spre Puyrines, ce o să afli cu aceste numiri?

— Dar d-ta, cunoști aceste locuri?

— N'am fost nici o dată aici.

— Și cu toate acestea ci unde mergem?

Mă privi iar îndelung ca și cum ar fi căutat ceva în mino.

— Nu scii să citești, nu e așa? 'm'î zise el.

— Nu.

— Scii ce este o carte?

— Da, cărțile se duc la biserica, și se zice rugăciunile din ele, am văzut

cărți, și încă frumoase, cu icoane înăuntru, și cu piele prinpejur.

— Bine, va să zică înțelegi că să pot pune rugăciuni într-o carte?

— Da.

— Se poate pune și alte lucruri. Când îți recitezi rugăciunile, recitezi niște vorbe pe care mamă-ta 'ți le a spus, și care din urechi au mers de s'au grămădit în spirit, ca să revie apoi pe limba ta când le chemi. Ei bine aceia cari 'și zic rugăciunile de pe carte, nu aduc pe limbă vorbele din memorie; dar le ia cu ochii din cărțile unde au fost puse, adică citesc.

— Am văzut cum se citește, zisei eu cu un ton glorioș, ca o persoană nu de tot proastă, și care știe prea bine aceia despre care 'i se vorbește.

— Ceea ce se face pentru rugăciuni, se face pentru tot; într-o carte pe care 'ți o voi arăta, când ne vom odihni vom găsi numele și istoria locurilor prin care trecem. Oamenii cari au locuit sau au trecut pe aici, au pus în acea carte ceea ce au văzut sau învățat; așa în cât n'am de cât să deschid acea carte și s'o citesc ca să cunosc aceste ținuturi; le văz ca și cum le-aș privi cu ochii mei proprii; le învăț istoria întocmai ca și cum 'm'î-ar spune o cineva.

Fusesem crescut ca un adevărat sêlbatic care n'are nici o idee de viața civilizată; aceste cuvinte au fost pentru mine ca un fel de revelațiune, mai întâiu confusă, dar care puțin câte puțin se lumina.

Este adevărat însă că fusesem trimis la școală, dar numai pentru o lună și în timpul acestui luni nu mi se pușese nici o carte în mână, nu mi se vorbise nici de citire, nici de scriere, nu mi se dase nici o lecțiune, de nici un fel!

(Va urma).

mului ca și soartă bisericească de mir. De atunci soartă monachismului preocupă lumea; nu se credea, nici azi nu se crede, că monachismul trebuie să dispară cu totul.

DIN AFARA

Rusia in Asia

«Pester Lloyd», organul guvernului unguresc, în numărul său de la 31 Dec, scrie următoarele:

Pe când Anglia, Germania, Italia și alte state italiene ca Olanda și Portugalia, caută să își desvolte politica lor colonială și caută anexiuni în ținuturile depărtate ale Africii și Australiei, Rusia înaintează cu pași măsurați tot mai departe în Asia centrală și îndeplinește acolo, fără nici o concurență, fără nici o urburare, cucerirea unui teritoriu după altul.

Acum este permis ca lumea să se liniștească și să considere cestiunea această incurcată ca rezolvată, cel puțin până la un nou ordin. Într'adevăr se anunță că fruntaria turco-muntenegreană a fost definitiv fixată într'un comun acord, și Corespondența politică ne aduce detalii complicate al determinărilor topografice efectuate de comisiune.

Turecia și Muntenegrul

Printre numeroasele stipulări ale tractatului de la Berlin, a căror aplicare rămăsese necompletă până acum, este una a cărei executare pare în fine asigurată în ceasul de față: vrem să vorbim de delimitarea teritoriilor cedate de Turcia Muntenegrului.

Acum este permis ca lumea să se liniștească și să considere cestiunea această incurcată ca rezolvată, cel puțin până la un nou ordin. Într'adevăr se anunță că fruntaria turco-muntenegreană a fost definitiv fixată într'un comun acord, și Corespondența politică ne aduce detalii complicate al determinărilor topografice efectuate de comisiune.

DECRETE

S'a acordat medalia „Bene-merenti” clasa II d-nei Maria Drăghiceanu, născută Zacharescu, pentru scrierile sale istorice.

D. Panait Alexandrescu s'a numit sindic în comitetul bursei din Galați; iar d-nul Emanuel Dimitriu, Ioan Nicolăscu și Ion Tomovici s'au numit membrii în același comitet, în locul celor actuali al căror termen acordat de art 13 din zisa lege a expirat.

D. Panait Stoica, actual procuror de secțiune la curtea de apel din Iași, este numit procuror general la aceeași Curte, în locul vacant.

D. Al. Dimitriu, actual președinte la tribunalul Bacău, s'a permutat în aceeași calitate la tribunalul Neamț, în locul d-lui Theodosie Petroni, care a trecut în postul ocupat de d. Al. Dimitriu, conform cererii ambilor d-ni președinți.

Sunt numiți și permutați: D. N. Grecescu, ajutor la ocolul Severin, în locul d-lui I. Tănăsescu trecut în administrație.—D. N. Ionescu, ajutor la judecătoria ocolului Strohaia, în locul d-lui N. Grecescu transferat.—D. Al. P. Protopopescu, ajutor la ocolul Bechet, județul Dolj, în locul d-lui M. Anastasiu, demisionat.—D. nu G. Burneanu, portier la tribunalul Ilfov, în locul d-lui V. Vasilescu, destituit.—D. G. Bărzolescu, portier la tribunalul Muscel, în locul d-lui B. Frangopolu demisionat.

DECISIUNI MINISTERIALE

În direcția telegrafelor și poștelor, se avansează după vechime:

La gradul de elev clasa I, actuala elevă clasa II Modreanu V. Elena.

La gradul de elev clasa II, actualele eleve și elevi aspiranți: Rădulescu Aneta, Ionescu Profta, Stamatin Nicolau, Dimitriu Elena, Streteu Elena, Gheorghiu E. gonia, Georgescu Edmida, Tzenovici Euterina, Alexandru Ana și Frasanescu Stefania.

Se confirmă: La gradul de elev clasa II, actualii copiiți Florescu P. Ermiil, Ionescu Nicolae III, Călcău Gheorghe și Tomasiu Artaxerxe.

Se reprimște, conform legii, cu gradul de elev aspirant, fostul elev clasa I Grosian Ioan.

DIN JUDEȚE

Citim în «Vocea Covurluiului» din Galați de la 1 Ianuarie:

«Astăzi s'a înmormintat tinerul Ferdinand Fanciotti, încetat din viață subit a-laltă-seară, la orele 11 1/2, în mijlocul balului de la Turn-Verein. Moartea sa, provenită din paralizia cordului, a provocat o mare emoțiune printre asistență, și cea mai mare parte din lume a părăsit balul.»

«Galații» află că se organizează o mare vânătoare, la care vor lua parte mai multe zecimil de persoane din orașul Galați, pentru Joia viitoare, în pădurea de la Serbești, județul Covurluiului.

Duminică, s'a ținut la Otel Național din Galați întrunirea comercianților.

Intre cestiunile discutate, s'a hotărât și înființarea unei societăți a comercianților, în scopul d-a lucra cu mai multă putere pentru nevoile comerțului.

«Deja ieri, zice «Posta», s'a și ales un biuroș provisor compus din următoarele persoane: d. C. Teodorovici, președite; d-nii I. Neculescu și I. Brociner, vice-președinți; d. I. Tomovici, casier; d-nii N. Ghimbașanu și P.

Ganea, secretari; d. N. Popovici, contabil.

De la 16—29 Decembrie în Galați au fost: nașteri 48, din care 25 băieți și 23 fete; căsătorii 11; morți 48, din care 29 bărbați și 19 femei.

După religii, născuții au fost 36 creștini și 12 israeliți, iar morții 38 creștini și 10 israeliți. Deci dar, ca tot-d'una, creștinii sunt în deficit și israeliții în excedent la nașteri.

Boalele peptului și scarlatina au secerat mai mult în aceste două săptămâni.

ECONOMIE RURALA

(Un nou tratat contra floccerei)

Floccera se întinde cu repeziune în podgoriile Prahovei. Ori câte măsuri vom lua, ca mâine și viile din celelalte podgorii vor fi atacate. Până astăzi nu am făcut nimic în contra teribilei insecte. Timp nu avem de pierdut; guvernul, cel d'antăi, este dator să ia imediat dispoziții pentru ca pe dată ce va începe primăvara să trazeze mai multe vii floccerate, întrebându-le substanțele care s'au dovedit că au mai mare energie contra insectei.

Până astăzi trei mijloace s'a probat că produc rezultate mai vedite, și anume: Submersiunea, adică inundarea viilor cu apă.— Soluțiunea de sulfocarbonat și injecțiunea de sulf de carbon. Submersiunea nu se poate aplica de cât în localitățile unde podgoreanul are apă multă la dispozițiunea sa, adică mai nicăieri în țara noastră. Sulfocarbonatul și sulfurul de carbon costă prea scump și până astăzi nu a mulțumit deplin pe viticultori. Pentru distrugerea ouălor de iarnă al floccerei care se află pe coardele de viță, învățatul Balbiani propune să se unșă vițele în primăvară cu o micșură compusă din 20 părți uleiului greș, 30 părți naftalină brută, 100 părți var nestins și 400 părți apă. Această micșură sau unsoare se face topind naftalina în uleiuri; soluțiunea se toarnă peste var, după ce mai întâi s'a udat varul cu apă pentru a-l stinge, și apoi se toarnă apa ce a mai rămas mestecând bine până ce se face micșura ca o alifă. Cu această alifă se unșă vițele întrebându-se o pensulă.

Acestea sunt mijloacele cele mai eficiente descoperite până astăzi contra floccerei. Iată însă că iese la iveală un alt mijloc descoperit de d. Tangourdeau doctor la Martigne-Briand, departamentul Maine-et-Loire (Francia). Dr. Tangourdeau a cercat și densul în timp de două-sprezece ani tot felul de substanțe ca să scape viile de floccera și nu reușise; acum, cu mijlocul descoperit de densus, în două ani și-a tămăduit via de floccera; el încredințează că viile sale, aproape prăpădite de floccera până ce nu le tratase cu doctoria sa, astăzi au reinviat și au produs o recoltă bună.

Și care este doctoria descoperită de dr. Tangourdeau? Ceva foarte simplu: o amestecătură de arseniat solubil și de potasă, care se pune la tulpina vițelor după cum punem noi gunoii.

D. Guerapin, care a dat publicității noua descoperire a doctorului francez, înlăturând orice considerațiune de chimie și de fiziologie vegetale; lăsând la o parte teoria și cu multă dreptate în cazul de față, zice că rezultatele practice constatate la fața locului, în via doctorului Tangourdeau nu mai lasă nici o îndoielă în privința eficacității noului tratament. După informațiunile dobândite de la însuși dr. Tangourdeau și de la o altă persoană delegată la fața locului, iată explicațiunile date și comunicate de d. Guerapin.

Viile tratate de d. Tangourdeau sunt inconjurate de alte vii floccerate de trei ani. Tratamentul a început în Februarie 1884. Resultatul a întrecut orice așteptare. Coardele abia aveau o lungime de 20—40 centimetri în 1883; în 1884, după ce s'a întrebunțat arseniatul aceleiași coarde a crescut de unu până la două metri: rădăcioare lungi, subțiri, multe și netede au dat din rădăcinele cele bătrâne roase, cожite, pe jumătate putrezite și care păreau cu totul moarte. Viia tratată, aproape un pogon, d'abia producea 40-50 litri de vin în 1883; aceiași viie a produs în 1884 struguri bine hrăniți care au dat 6 ectolitră 1/2 vin excelent.

Încercare s'a făcut pe două parcele de vie. Pe una de 35 arii, care a fost tratată o singură dată, numai patru sau cinci vițe situate într'un colț al parcelei au păstrat floccera. Pe cealaltă parcelă de 15 arii, care a fost tratată în două rânduri cu arseniat de la Februarie până la Iunie nu s'a mai găsit nici o floccera.

Acțiunea acestei substanțe insecticide s'a mărginit, lucru firesc, numai asupra punctelor tratate. Persoanele cari au fost la fața locului au constatat că pe rândurile de viță ale doctorului Tangourdeau nu se găsea nici o floccera, pe când pe rândurile de viță ale rezorziilor, depărtate numai de 50

centimetri de vițele doctorului, rădăcinele erau acoperite de floccera.

Doctorul Tangourdeau, în fața unui rezultat atât de invederat, a luat un brevet de invențiune. Bine a făcut doctorul și dacă doctoria sa va reuși, merită, pe lângă înalțurile, recunoștința tuturor podgorenilor din Europa.

Să venim acum la materia întrebunțată de dr. Tangourdeau. Această materie este o amestecătură de arsenic alb (acid arsenios) și de cenușă de lemne curată, (care nu s'a întrebunțat în săpunărie) în proporțiuni determinate. Această amestecătură se depune la tulpina viței la începutul primăverii. Poate topesc cu incetul acidul arsenios și carbonatul de potasă din cenușă, și așa ast-fel încercată cu substanțe otrăvitoare se strecoară spre rădăcină și acolo otrăvește.

Fără a ne rosti într'un mod pozitiv asupra eficacității acestui nou remediu, cred că asigurarea și constatarea făcute la fața locului, în viile tratate de dr. Tangourdeau sunt o garanție. Doctorul procură micșura sa cu 40 lei dosa pentru un ectar de vie, adică 20 lei de pogon. După socoteala făcută, lucrul aplicării nu costă mai mult de 20 lei de ectar 10 lei de pogon, cu alte cuvinte doctoria și lucru 30 lei de pogon. Care dintre noi cei cu viile floccerate nu va face cu toată inima această neînsemnată cheltuială? Comparat cu tratamentul cu sulf de carbon care se urcă la 175 lei de ectar pentru o singură dată și la 290 lei când se repetesce, remediul doctorului care se urcă la 60 lei de ectar, înfățișează avantaje invederate. Pe lângă acestea trebuie observat că sulfurul este aneove de aplicat pe când arseniatul se poate întrebunța cu inlesnire peste tot locul.

Întrebarea este ce trebuie să facem noi cari avem floccera în atâtea vii din dealul mare? Păreră mea este că d. ministru al agriculturii fără întârziere să ceară legăției din Paris să vază pe d. doctor Tangourdeau; să comande o cățătime de arseniat cât se va socoti de trebuință pentru a face încercare pe suprafețe mai întinse; ca acest arseniat cu toate instrucțiunile practice de întrebunțare să se trimită la București cel mai târziu până la 10 Februarie. Această doctorie să se încerce și de ministru și de particulari. Eu, care am două vii floccerate cum se cade, mă ofer a face încercare cu toată îngrijirea puțincoasă; voi asista în persoană când se va aplica remediul la fie-care viță și voi da seamă de rezultate. Tot ceea ce rog este ca să nu se plarză timpul căci primăvara este aci, și doctoria trebuie aplicată pe dată ce se imprimăverază.

P. S. Aurelian.

Serviciul telegrafic al „Rom. Lib.”

15 Ianuarie 1885, —9 ore dimineața

Paris, 14 Ianuarie.

Camera deputaților. — D. Jules Ferry răspunzând d-lui Raoul Duval zice că s'au trimis ajutoare la Tonkin în vederea unei ocupațiuni imediate a Tonkinului, conform voturilor Camerei.

Ordinea de zi cura și simplă cerută, de guvern s'a adoptat prin 294 voturi contra 234.

În urmă Camera s'a amânat până la 27 Ianuarie.

Berlin, 14 Ianuarie.

Hassan-Fehmi-Pașa a plecat la Paris.

Berlin, 14 Ianuarie.

«Post» află că guvernul are de gând să întreprindă drepturile de intrare asupra grăului, ovăzului și asupra țorului, și să îndoaie drepturile asupra searei.

Berlin, 14 Ianuarie.

«Gazeta Germaniei de Nord», vorbind de aflarea instructorilor germani în rangurile armatei Chineze, zice că guvernul nu poate să împedice pe foștii ofițeri reintrați în viața privată, să ia serviciu în China, dar că stricta neutralitate, pe care Germania pretinde să o păstreze, nu i-ar da voie să lase pe Germani, cari aparțin încă armatei, să intre în serviciul Imperiului Ruscesc.

(Havas).

PREȚUL PRODUCTELOR

Giurgiu, 21—31 Decembrie.

Grâu ciacăr, calitatea I, greutatea 57—58 livre, kila lei 60—64.

Grâu ciacăr nou, calitatea I, greutatea 57—58 livre, kila lei 58—60.

Porumb vechi, greutatea 57—58 livre kila lei 43—46.

Porumb nou, greutatea 56—56 livre, kila lei 30—33.

Orzul, greutatea 44—45 livre, kila lei 45—48

Meiul, greutatea 56—57 livre, kila lei 34—35

ULTIME ȘTIRI

Consiliul permanent al instrucțiunii publice se întrunește și astăzi.

Consiliul comunal al capitalei se va aduna mâine-seară, pentru a rezolva, între altele: cestiunea resilierii contractului d-lui Boisguérin pentru plantarea splaiarilor; cestiunea mijloacelor de combaterea contrabandelor de gaz; cestiunea Oppler; și mai multe exproprieri și cedări de terenuri.

D. Sp. Haret a manifestat intențiunea de a se retrage de la inspectoralul școlaelor.

Am privi cu multă măhnire acest fapt, care sperăm că, în interesul învățământului, nu se va realiza, și că din contră se va da distinsului profesor toate mijloacele, ca inspecțiunile sale să aducă cât mai mult folos școlaelor.

Azi, pe la ora 1 d. am. s'a ivit un incendiu la Casa de Depuneri.

În zece minute, toți pompierii, poliția militară și civilă, ofițeri superiori din armată și o lume foarte deasă a umplut curtea localului și toată strada. Pe acoperiș bășbăe apărătorii. Mai multe căruțe au fost umplute repede de registre.

Focul e mare în partea din dos a edificiului; se crede totuși că va putea fi localizat.

Măine vom da amănunte.

SPECTACOLE

TEATRE

TEATRUL NAȚIONAL.—Jouă la 3 Ianuarie 1885, l-a reprezentație a piesei: Boccaccio, Operă comică în 3 acte tradusă din franțuzește. Musica de François de Suppé.

BALURI DE SOCIETATE

TEATRUL NAȚIONAL.—Mercurul la 23 Ianuarie 1885. Balul cu tombolă pentru sporiirea fondului filantropic și a treia serbare a aniversării societății funcționarilor publici (Filantropii și Economiei). Reprezentați azi prin 1626 membri, M.M. L.L. Regele și Regina vor onora cu prezența M.M. L.L. această serbare.

Prețul intrării pentru o persoană 5 lei. Loje de rangul I, lei 50. Loj de rangul II, lei 40. Loje de rangul III, lei 30. Fie-care bilet de loje are alipit patru cupoane, care dau drept de intrare la patru persoane. Lojele se află de vânzare la secretarul societății d-nu Basile N. C. Beslegeanu, la sediul societății sau Bulevardul Elisabeta, No. 12.

SALA BOSSELL.—Mercurul la 9 Ianuarie 1885, se va da de către societatea Carpații Un mare bal pentru sporiirea fondului societății; între altele jocuri obișnuite se va juca Romane. Intrarea pentru o persoană 3 lei; pentru familie 5 lei.

BALURI MASCATE

SALONUL TEATRULUI DACIA.—Marțea Joia, Sâmbăta și Duminica Baluri mascate.—Musica reg. 4 de roșiori sub conducerea d-lui Wiest și banda de lăutari a cunoscutului Adameanu vor executa celea mai noi arii de dans și de salon. Intrarea 2 lei; pentru d-nii ofițeri 2 lei cu garderoba.

SALA BOSSELL.—Marțea, Joia și Duminica, urmează regulat în tot cursul carnavalului Baluri mascate, ariile de dans se execută de musica reg. 6 de dorobanți, cele naționale și de salon de musica națională (kütari) sub conducerea d-lui Danica R. Ciolacu.—Intrarea 3 lei de persoană.— Pentru d-nii ofițeri 3 lei cu garderoba.

Dr. I. NEAGOE

MAMOS

boale de copii, de ochi și de peie consultează în fie-care zi de la 2—3 în locul nostru, strada Dionisie 23.

Marțea la orele numite pentru șeract grațuit.

Doctorul Boicescu

s'a mutat în strada Colții No. 70

VIN NEGRU

de Orevița și Golu-Drâncea

Vechi de 4 ani, calitate superioară tuturor altor vinuri.— 15 fr. vadră — și

ALB DE DRAGASIANI

din recolta anului 1881.— 15 fr. vadră la

PAU POPESCU & Comp.

18, Strada Lipscani 18

CASA DE SCHIMB

C. STERIU & Comp.

No. 19 STRADA LIPSCANI, No. 19.

CURSUL BUCUREȘTI

Pe ziua de 3 Ianuarie 1884, ora 10.

Table with 3 columns: Title, Cump., Vând. Rows include: 5% Imprumutul Comunal (conversiunea 8% imp. comunal (1883)), 5% Scrisuri Funciare Urbane, 5% Scrisuri Funciare Rurale, 5% Renta Română perpetuă, 5% amortisabilă, 6% Scrisuri Funciare Urbane, 6% Oblig. de Stat (conv. Rural), 6% Câil. Fer. Rom., 7% Scrisuri Funciare Urbane, 7% Rurale, 7% Imprumutul Stern, 8% Oppenheim, Oblig. Casel. Pensiuin. (Nom. 300), Impr. cu prime orașul Bucur., Acțiuni Credit Mobilier, Banca Națională, Florinii Valuta Austriaca, Mărci Germane, Bilete Francese, Englese, Ruble Rușești, Aur contra Argint și Bilete.

NB. Cursul de mai sus este în moneda de aur scoțit după cursul discului. Cupoane se achită fără scăsmânt pentru Adresa telegramelor „STERIU”.

Niculescu & Comp. (coafar) A. No. 10, Str. Dómnul, No. 10. Salon special pentru tunsuri, rasuri si frizaturi, aranjat din uou. — 12 rasuri lei 5. — Asemenea si un bogat asortiment de parfumerie fina cu preturile reduse. — Serviciul prompt.

Estimul Constantin, (cofetari) Piața Sf. Anton, Nr. 16.

Frații I. Golegan, recomandați magasiul nostru de Colonie și Delicatose din Calea Victoriei No. 80, cât și cel din Strada Lipsani No. 53, pe lângă acestea posedăm un mare depou de cașcaval și brânzo turla de brașov. Se primesc orice comenzi de la D-nii comercianți, se găsește o adrețată țuică, bătrână cu prețuri convenabile.

Frații Frații, (librari) Strada Lipsani Nr. 27 și Strada Șelari Nr. 18.

Jordache N. Ionescu (restaurant) Strada Covaci, No. 3. Depou de vinuri indigene și streine.

Joan Pencovici, (lipscani) Strada Lipsani Nr. 24, Specialitate de mătăsuri, lănuiri, danțele, confecțione gata, stoffe de mobile, covoare, pordălarit de diferite calități. Vânzare cu prețuri foarte reduse.

Vasile Georgescu, Fabricant de Paste, Uleiuri, Scoabeală și moară de măcinat făinuri, Str. Soarelui No. 13. Suburbia Manea Brutaru, Culoarea Verde

TIPO-LITOGRAFIA FABRICA DE REGISTRE, LINIATURĂ, STERIOPIE ȘI GALVANOPLASTICA STEF. MIHAILESCU BUCUREȘTI, STRADA COVACI, 14. ATELIERUL LITOGRAFIC, AȘTEI STABILIMENT, FABRICA DE REGISTRE. Se primesc comande de Liniatură, Stereotipie și Galvanoplastica.

ATELIER ROMÂN DE 18 CROITORIE SI HAINE GATA 5, STRADAȘTIRBEL-VODA, 5 PALTOANE montaniac, ratin, Iastic pentru bărbați și băieți. COSTUME SACCO Redingote, Jile Pantaloni din stoffe groase și veritabile numai pentru bărbați. R. I. LOCUSTEANU.

Amanieux I. Naville & Co. 29 Calea Griviței, București (vis-a-vis de Școala Militară) Vinuri vechi, roșu, negru și alb în butoaie și buteli. Cognac și liquor din fabricile române de la Ulmeni și Berheci. Sămpania română din Iași se vinde în gros și detail. — Cu prețuri reduse 600 butoaie de stejar cu cercul de fier.

HOTEL FIESCHI BUCUREȘTI SITUAT IN CENTRUL ORAȘULUI — No. 7, Strada Șelari, No. 7 — fac cunoscut că am aranjat un SALON MARE PENTRU NUNȚI ȘI ADUNĂRI ELEGANT DECORAT cu prețul cel mai moderat

PLATIBILE IN CASTIURI LUNARE SI SEPTEMANALE MASINE DE CUSUT sub garanția reală și adevărată PENTRU FAMILII SI MESERIASI. Neajunse de nici o altă mașină întrec toate așa-numitele mașine originale americane de cusut. Conține 15 aparate cele mai noi și practice cu depănătorul automat a ațel, precum și mai multe alte noi modificări. INFALIBILE BRÜDER KEPICHI (INFALIB LE) Invățătura gratis și la domiciliu. Carte de invățătura în limba română. Ambalaj gratuit. Mare depou de ace, ață ibrișin, etc. precum și toate necesarele pentru mașina de cusut. Atelier pentru reparat mașine

Erezii L. LEMAITRE Succesorii TURNATORIE de FER și ALAMA—ATELIER MECANIC BUCUREȘTI. Se insarcinează cu construcțiune de vagonete și raleuri pentru terasamente, asemenea construcțiunii, de turbine și mori pentru prețuri mult mai scăpte năde cât cele de Viena și Pesta, și cari sunt fixate pentru o moară cu 1 piatră de la 36 la 1,500 lei 1 " " " 42 " 1,800 " 2 pietre " " " 30 " 3,500 " 2 " " " 42 " 3,800 " Instalatiune de mori cu turbine foarte rentabile.—O moară cu turbină și pentru petre instalată de TURNATORIA LEMAITRE pe riul Sabar, a costat 55,000 lei și produce 3000 lei pe lună.—Un mare asortiment de petre de moară Lefotr. Avis morarilor și proprietarilor de mori. EFTINĂTATE. — FUNCȚIONARE REGULATĂ. — FOLOS.

INSTITUTUL DE BAȚI BERGAMENTER 10, Strada Blădescu-Vodă, 10 Internat și Semi-internat Instrucțiune locmal după programa ministerului instr. publice în limbele Română Germană și Franceză. Jursurile vor începe la 16 August a. c. Un ténar dorește a găsi o meditațiune pentru clasele primare sau gimnasiale. — Adresa: Administrațiunea acestui ziar.

FABRICA DE CAFEA București, Calea Văcărești 7 (lângă brutăria Ochi-Albii) Sub-semnalul de mă mulți ani fabricant de Cafea măcinată Turcească și incuragiat de Onor. Public pentru preferința ce mi-a dat până acum. Am hotărât în fine ca odată cu aranjarea din nou a fabricii mele, să pun la dispoziția Onor. Public bine-voitor numai cafea măcinată curată fără nici un fel de substanțe amestecate, putându-se proba ori-când și de ori-cine. Ori-ce persoană care voește să se convingă de adevăr poate veni săa trâmbe la fabrica mea de unde va primi mostră gratis din ori-ce fel de cafea va voi, și probând se va convinge de adevăr. Tinta ce mi-am propus nu e nici de cum un profit mare ci numai că voesc de a face, după cum am speranță o consumațiune inezită ca astăzi, vându în tot-d-a-una cafea proaspătă și curată, cu un profit mic, spre a face o mare desfacere cu banii comptați. Prețurile sunt cele următoare: Cafea Martinică prima curată măcinată Kilo 8.75 Oca 4.80 Cafea Santo curată măcinată " 3.40 " 4.40 Cafea " " " " " 4.40 " 5.60 Cafea " " " " " 4. " 5.20 Cafea Rio Prima curată măcinată " 3.20 " 4. " " " " " 2.70 " 3.50 Cafea Rio a II. curată măcinată " 2.50 " 3.20 " " " " " 2.30 " 3. — 1514 Cu stimă, S. Trandafirescu

INSTITUTU MEDICAL BUCUREȘTI 6, STRADA VESTEII, 6. Secțiua medicală. 1. Hidroterapie, 2. Electrizare, 3. Orthopedie, 4. Gimnastica Medicală, 5. Inhalatii, 6. Masajii sistematici, 7. Serviciul la domiciliu, 8. Consultații medicale. Secțiua Higienică 1 Baie abur 3 — 1 Baie de puțină cu și fără dușe 2.50 medicamente 1. — 1 dușe rece sistematică . 1.50 BAI DE ABUR ȘI DE PUTINA Nota. 1. Băile de abur sunt deschise în toate zilele de la 7 ore dimineața până la 7 ore seara. 2. Pentru Dame însă, băile de abur, odată pe săptămână Vineri, la 7 ore dimineața până la 2 post-merid. Prețurile la secțiua medicală conform prospectului. Direcțiunea. D. J. MARTINOVICI s'a mutat Str. Carol I, No. 2

MERSUL TRENURILOR CAILOR FERATE IN ROMANIA Valabil de la 20 Maiu (1 Iunie) 1884. Table with columns for stations (A. Bucuresti-Pogani-Roman, B. Roman-Pogani-Bucuresci, C. Bucuresti-Verciorova, D. Verciorova-Bucuresci, E. Bucuresti-Giurgiu, P. Giurgiu-Bucuresci, etc.) and rows for train types (Arătarea trenurilor, Arătarea tren. Mixt, etc.) and times.

Importantu O. M. ACIOFF, recomandați magasiul său din Strada Carol I, sub Hotelu Dacia, lângă poartă, aprovizionat cu toate articolele de costume naționale complete, precum de dame, de fete, de băieți ori-ce mărime, velințe, pânză și alte articole de industrie națională și mai având diferite mărfuri turcești, precum: morice de cafea liferite mărim, vopsea de per prima calitate, fețe de mese de Persia, pentofși papuci cu fir, prosape și papuci de Bursa, Borangie, cămăși de baie, fesuri și ori-ce articole de manufacturi de Paris, de Viena și de Germania cu prețuri foarte moderate. Cumpără ori-ce fel de șaluri vechi turcești 3011 Mai efin și mai sigur numai la firma „La Leu și la Ursu“ 1000 Kilograme lemne tăiate gârniță și tufan numai cu 24 lei 1000 Kilograme lemne calitate față de Azuga cu 28 lei, aduse la domiciliu, greutatea garantată, asemenea vindem cu vagon și cu stănjenu cu prețuri cât se poate de moderate. Domnii amatori se vor adresa la depoul meu lângă gara de Nord, Calea Grivița No. 151. Cu stimă, Petrahe Vasilescu. 121 De vânzare maclatură 14, Strada Covaci, 14